

РЕШЕНИЕ

№ 3408

гр. София, 23.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 32 състав,
в открито заседание на 12.05.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Красимира Милачкова

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **2319** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.27а, ал.1 от Закона за закрила на детето (ЗЗД) във вр. с чл.145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Б. Ц. Л. и В. Й. Л. против заповед № ЗД/Д-С-СЛ-002/17.02.2023г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) – С.. Ответникът не изразява становище относно допустимостта и основателността на жалбата. Заинтересованата страна (ЗС) Б. Д. С., чрез назначения му особен представител адв. П. П. и ЗС М. Б. Л. и Д. И. С. молят заповедта да бъде отменена.

След като обсъди доводите на страните и приетите по делото доказателства, съдът в настоящия състав приема следното от фактическа и правна страна.

Жалбата е допустима като подадена от лица, които имат правен интерес от оспорването, в законоустановения срок за това. Разгледана по същество, тя е основателна.

С оспорения акт е прекратено настаняването на детето Б. С., чиито родители са ЗС М. Л. и Д. С., в семейството на неговите баба и дядо по майчина линия – жалбоподателите Б. Л. и В. Л., с адрес в [населено място], и детето е настанено временно в Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания (ЦНСТДМУ) "Л.", находящ се [населено място], до настъпване на законово основание за промяна на предприетата мярка и/или до произнасяне на съда с решение по чл. 28 от ЗЗД. Прекратяването на настаняването на детето в семейна среда и настаняването му в центъра в [населено място] са мотивирани с това, че са настъпили промени в

обстоятелствата, мотивирали първоначалното настаняване на детето с представената заповед № ЗД/Д-С-О-001/13.01.2022г. на директора на ДСП – О. (л.7 от делото).

Посочва се в обстоятелствената част на оспорения акт, че майката М. Л. присъства в дома, където се отглежда детето и поради влошеното ѝ здраве, тя поставя малолетното дете в риск за живота и здравето му. На 14.02.2023г. в отдел "Закрила на детето" (ОЗД) при ДСП - С. постъпил сигнал от доставчик на социална услуга, която посещават майката, бабата и дядото, регистриран с вх. № С./Д-С-СЛ/100/14.02.2023г. (л.49). В сигнала се посочва, че при извършено посещение на социални работници, майката на детето била във влошено психично състояние, изживяла е "психотичен епизод" - "разказваше странни истории и говореше несвързано, имаше стереотипни движения и пееше". Провежданото от страна на ОЗД при ДСП - С. наблюдение на случая на детето също потвърждава мнението на специалистите от социалната услуга, констатирано е влошаване на психичното ѝ състояние, майката съобщава, че "... я преследват и говори несвързано". Бабата и дядото на детето Б. отказват да отстранят дъщеря си от жилището им с мотив, че няма къде да живее, като с действията си също поставят внука си в риск. Г-н Б. Л. и г-жа В. Л. съобщават, че дъщеря им М. Л. е започнала да проявява агресивно поведение към тях. Майката на детето е силно агресивна, предприема изненадващи действия по "отвличане на детето", отказва лечение.

Предвид изложените обстоятелства и на основание чл. 33, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗЗД (ППЗЗД) във връзка с чл. 27, ал. 1 от ЗЗД административният орган постановил процесната заповед. В производството пред съда беше представен социален доклад, изготвен на основание чл.15, ал.6 ЗЗД (л.296-299) на базата на работа по случая на детето в ОЗД при ДСП-Л. и предоставена информация от ДСП-С.. В доклада се посочва, че детето (навършило 8 години) има личен лекар и за него в експертно решение (ЕР) № 90052/21.09.2022г. на Териториалната експертна лекарска комисия (ТЕЛК) е посочена диагноза „Детски аутизъм”, като са определени 80% степен на увреждане. Детето не задържа тазови резервоари, използва памперси; когато се изходи, казва, че трябва да се смени. Предвижда работа в посока изграждане на умения при детето. Храни с картофи под всякаква форма, ябълки, солети, избирателно. Приема голямо количество вода и сок. При необходимост му се приготвя индивидуално меню. Обитава самостоятелна стая. Има нужда от приучване на хигиенните навици. Умее да събува обувките си сам, има предпочитания към облеклото. Наблюдават се умения да чете на български и английски. Детето е емоционално нестабилно, наблюдават се автоагресивни прояви. Подкрепян е от екип на ЦНСТДМУ и адаптационните процеси протичат добре и постепенно се адаптира в обстановката. Трудно се включва в групови занимания. Не умее да изразява нуждите си. Има нужда да изрази пространствената си ориентация, социалните умения. Издадена е заповед ЗД/Д-ОВ-015/27.03.2023г. за средносрочно ползване на услугите, предоставяни от Център за обществена подкрепа (ЦОП) - Л., за срок до 27.03.2024г. с оглед осъществяване на индивидуална подкрепа и съдействие при провеждане на контакти родител-дете чрез контактен център при ЦОП-Л., съобразно индивидуалните нужди на детето. Със заповед № ЗД/Д-ОВ-014/27.03.2023г. детето е насочено за средносрочно ползване на услугите, предоставяни от посочения ЦОП, за същия срок, с оглед осъществяване на индивидуална подкрепа за придобиване на умения съобразно възрастта, адаптиране в новата среда, терапия и рехабилитация съобразно индивидуалните нужди на детето. С него ще работят специалисти от ЦСРИ -

психолог, логопед и арттерапевт за развитие на социалните умения и комуникация. Поискано е Районен съд-Ловеч да се настани детето Б. Д. С. в ЦНСТДМУ - Л. за срок от две години. За ползването на социалните услуги са уведомени родителите.

Посочва се в същия доклад, че основните грижи за детето се полагат от членовете на екипа на ЦНСТДМ "Л." - [населено място]. Б. се отглежда при благоприятни битови условия, като потребностите му са задоволени на необходимото ниво, предвид увреждането му. Детето разполага с облекло, обувки и индивидуални принадлежности. Получава постоянно грижи, непрепекъснато наблюдение от възрастен. Осигурена му е благоприятна среда за отглеждането му и задоволяване на специфичните и здравни потребности. Детето се отглежда в ЦНСТДМУ "Л." - Л. от 17.02.2023г. Осигурена му е самостоятелна стая. Майката М. Б. Л. твърди, че работи като хигиенист в спортен център, живее в [населено място]. Не съобщава за трудова ангажираност. Поставена ѝ е диагноза "Параноидна шизофрения", видно от ЕР на ТЕЛК от 23.04.2021г. Дядото и бабата на Б. С. /Б. Л. и В. Л./ са на пенсионна възраст. Детето Б. Д. С. има възможност да контактува с майка си и с останалите членове на семейството. Родителите му, бабата и дядото по майчина линия живеят в [населено място]. За осъществяване на ежемесечни посещения-срещи между майката и детето е изготвен график. Детето е интегрирано в общността, в която се отглежда. Контактна с останалите обитатели на ЦНСТДМУ - Л.. Към момента е записан в първи клас, индивидуална форма на обучение с ресурсно подпомагане в училище ОУ "Т. К." - [населено място]. Осъществява ежемесечни контакти с майка си по определения график /два пъти в месеца/. От настаняването му в центъра са осъществени две срещи: на 17.03.2023г. и на 31.03.2023г. Близките му поддържат връзка с него и осъществяват два пъти седмично връзка по телефона с екипа на центъра. Осигурено е помещение за провеждане на срещите при осъществяване на посещенията. В заключение се посочва в доклада, че работата по случая се продължава от ОЗД при ДСП-Л..

Представен е и социален доклад, изготвен от служител на ЦНСТДМУ, в който се посочва, че основните грижи за детето Б. С. към момента се осъществяват от служителите на центъра, в който е настанено с процесната заповед. На проведените срещи с екипа е идентифицирана потребността на детето с него да работят тесни специалисти, за ползване на ЦСРИ и предоставяне на следните социални услуги: информиране и консултиране; терапия; обучение за придобиване на умения. Сключен е договор на 31.03.2023 г. с ръководител екип на ЦНСТДМУ. Изготвен е график за работа с детето в социалната услуга ЦСРИ - всеки понеделник и петък. С детето ще работят специалисти логопед, психолог, трудо- и арт-терапевти. Във връзка с функциите по информиране и консултиране, екипите на ЦСРИ и на ЦНСТДМУ взели участие в мултидисциплинарен екип за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите и индивидуално планиране на грижа за детето през месец март. Майката М. Л. е с диагноза „Параноидна шизофрения“, диагностицирана преди повече от 20 години, многократно е хоспитализирана принудително в лечебно заведение. След оценен риск за живота и здравето на малолетното дете, бабата и дядото на Б. имат опасения и страхове от действията на дъщеря им, които понякога са агресивни и застрашаващи живота им. Бабата В. Л. и дядото Б. Л. не са в състояние да осигурят стабилна среда за детето, докато майката е в дома им и отказва да приема медикаменти за лечението си. Същите споделят, че са в напреднала възраст и нямат енергията да полагат необходимите грижи за внука си поради специалните потребности на детето. Б. е извеждан твърде рядко извън дома, освен в случаите,

когато трябва да се напазува или отиде до някоя институция например банка. Според бабата и дядото, детето извън територията на дома им демонстрира поведение, което са затруднени да овладеят. Поради ангажиментите с воденето и придружаването на детето в училище. Бащата не желае да се грижи за Б. и няма информация за неговото местоположение. Б. има медикаментозна терапия, определена степен на увреждане с чужда помощ. Направените изследвания са разчетени от личния лекар и не показват отклонения от нормата. При индикация за промяна в здравословното състояние се подава информация до личния лекар на детето и се правят необходимите прегледи. Непрекъснато се проследява здравословното състояние на детето от медицинска сестра в ЦНСТДМУ. Детето спазва дневен режим на сън и бодърстване - като нощно време няма проблеми със заспиването, както и по време на нощта и със събуждането. Към момента е настанен в самостоятелна стая. Реагира спокойно на грижите относно личната хигиена. Използва памперс, като когато е пълен по голяма нужда го събува/ маха сам за смяна. Работи се в посока за приучаване за ходене в тоалетна - казване/ показване, че му се ходи по малка или голяма нужда. Детето умее да поддържа самостоятелно хигиената на зъбите си, на ръцете, като знае къде се извършва тяхното измиване - има собствени четка и паста за зъби. Не умее все още да се къпе самостоятелно и се изисква помощ от социален асистент. Умее да реши косата си сам, като се изисква напомняне от страна на възрастен. Има предпочитания към дрехите си и обувките и не иска други освен тези, които той си е избрал. Умее да си обува обувките самостоятелно, както и да си облече якето. Знае къде се оставят дрехите и якето след като се е прибрал от разходка, и си ги оставя сам на предназначенията място.

По данни на дядото, то се е хранило единствено с картофен чипс. Наблюдава се след настаняването на детето в центъра, че е започнало да приема ябълка, морков, шунка, вафлени пурички, печени картофи, солети. Екипът на центъра му предлага непрекъснато се от общата храна, която отказва. С детето работи психолог за стимулиране на психологичното му развитие два пъти седмично. Знае цялата азбука на български и английски и умее да я казва и да я пише, както и да чете на двата езика. Има значително богат речников запас и на двата езика.

Посочва се в същия доклад, че в резултат на извършеното логопедично обследване, е констатирано, че при Б. има експресивна реч — говори на български и английски език. Разбира смисъла на думите и отговаря. Детето знае цялата азбука на български и английски език, умее да я казва и да пише. Ейдетична „Фотографска памет“ - може да покаже автобус как да се нарисува, но от възрастен, като показва с много детайли - седалки врати, прозорци, пътници, шофьор, като може да ги произнесе. Когато не е разбран от възрастен за нещо, което той се опитва да обясни, започва да крещи и плаче. Б. познава числата и умее да изписва цифрите, разпознава формите на фигурите - квадрат, правоъгълник, триъгълник и кръг, и умее да ги назовава. Умее да смята наум - и да отговаря, когато бъде попитан колко е $2+2$, да казва, че е равно на 4, смята и цели трицифрени числа. Познава цветовете и умее да ги назовава. Умее да свърже дума с предмет - наблюдавано е при разходка, при забелязване на железопътни релси да казва „железопътен прелез“. Знае пръстите на ръцете колко са на брой. Не обича да слуша музика, но си тананика. Разбира команда „Не!“. Харесва му да рисува и да наблюдава как някой рисува, но когато той пожелае. Детето Б. С. е посещавало първи клас в 11 ОУ „С. П. З.“ - [населено място], в индивидуална форма на обучение, на ресурсно подпомагане. Към момента е записано

в първи клас, индивидуална форма на обучение с ресурсно подпомагане в училище ОУ“ Т. К.“ [населено място] и вече се осъществяват посещения.

Отбелязано е в доклада и, че детето при хубаво време се извежда навън на разходки, при което се наблюдава значителен интерес за опознаване околната среда и се наблюдава, че при смяна на маршрута, той започва да се сърди и да не минава от новия маршрут. Познава някои сгради - като например магазин или книжарница. Към момента Б. е подкрепен от екипа на ЦНСТДМУ и екипа на ЦСРИ и е приет от всички потребители в услугата.

По делото са изслушани показанията на свидетелите Р. Й. П. и М. Й. Н., които съдят в настоящия състав възприема като обективни, последователни, безпротиворечиви помежду си и съответни на обстоятелствата по делото. Двете свидетелки са сестри на жалбоподателката, като наред с родството следва да бъде отчетено и обстоятелството, че предвид естеството на делото и фактите, чието изясняване е необходимо, възможните показания са именно тези на близките.

Свидетелката Р. П. заяви, че посещава жалбоподателката не много често, но и не много рядко. Поне по един, два пъти на месец. Понякога прескачала някой друг месец, но това е защото си имала грижи и самата тя. Б., малкият, живееше в бл.4 в „Д.“ при сестра й и зет й и М., майка му. Не си спомня точната дата, когато детето било официално предоставено за отглеждане от бабата и дядото официално. Докато не го взели от грижите по защита на детето, февруари месец.

В жилището в Д. детето живее, откакто е роден. Не всеки ден била свидетел там, но съди по състоянието на детето, че за него се грижат много добре. Това е дете аутист, което изисква специфични нужди във всяко едно отношение. Има нужда от специфични грижи. Много е важна за тях познатата среда и по това как то се усмихвало и било започнало дори да говори, в смисъл не големи изречения, но да речем – бабо, дядо. Свидетелката мисли, че било точно последната година, защото тогава вече успели да намерят училище след дълги трудности, в което детето да бъде прието и да започне да се социализира, защото при аутистите това е основен проблем. Освен всичко останало и социализацията. Това, до което то достигнало, е направо нещо, което е постигнато от хора без специално образование, без особени познания по въпроса за аутистите и техните нужди. Свидетелката намира, че това е геройство, доведено до там, че да отиде и да се социализира с нормални деца, в нормално училище. Не е ходила в това училище, но знае само от сестра си, че имало определена учителка, която му отделяла по 3 часа за специфичните негови нужди. Знае само, че когато ги посещавала, детето било усмихнато. Даже веднъж говорили на английски. Чете на английски, чете и на български. Прави разликата между българската и английската азбука и чете и разбира английски. Даже се шегували на английски за неговите панталонки и учудващо, той разбрал за какво става дума. Дете като дете, 8 годишно. Не говорел много. Всичко разбира, което му се казва. Малко непослушно от време на време, и за децата на свидетелката било така и предполага, и за всички деца на тази възраст. Но бил малко по като всяко аутистично дете, по-внимателно отношение изискват те и изискват да не се отделят от средата, в която са свикнали и в която се чувстват щастливи. По мнение на свидетелката, това извеждане от неговата среда, от неговото обкръжение и отиването в чужда, абсолютно непозната за него среда, с хора, които не го познават и той не ги познава, не само за 8 годишно нормално дете е шок, а за деца с аутизъм е още по-голям шок. Те се затварят в себе си и връщат назад всичко това, което са градили бабата и дядото до 8 годишната му

възраст. Свидетелката посочва, че физически не е имала имала възможност да помага на дядото и бабата. Тя е акушерка по образование и по професия. Вниманието ѝ било насочено към детето. Когато го видяла на около 2 години, то още носело памперси и за нея било шок, защото знае, че то се родило нормално и до около година и нещо било нормално дете, жизнено. Около 2 годишно, то било едно болно дете, пищяло, което я навело на мисълта, че нещо има с това дете. Говорила със сестра си тогава и тя ѝ казала, че детето не иска да яде и само определени храни приема. Естествено, тя не можела да го накара насила да ги яде другите храни, тези, които са полезни, като разни плодови сокове, храна, която е сготвена у дома без пържене. След още някой и друг месец ѝ минала мисълта, че това може да се дължи на аутизъм. В момента сега не може да си спомни дали споделила това с нея или не, защото все пак това е една много тежка диагноза и един човек, който не знае нищо по въпроса, а е чувал от тук от там, може да се отчая и да вдигне ръце. Но си говорили за това с какво евентуално може да се храни едно дете. Мисли, че малко по-късно ѝ казала, че според нея това дете е аутист. Бабата отричала и искала да се справя. Правила е всичко възможно да се справя. Опитвала е по какво ли не, по какъвто и да е начин да го накара да яде, едно друго, трето. Например, свидетелката я посъветвала да изцеди сок и тъй като с лъжичка то ще бутне лъжичката и го е правил, плодови сокове от каквото и да е, за да може да яде нещо без консерванти и ѝ казала, да пробва с една спринцовка, да му пръсне в устата на игра. Ако го хареса, хареса, ако не - няма. От играта станало нещо, което свидетелката очаквала, че ще стане. Детето започнало да харесва плодови сокове. Дотогава пиело само концентрирани сокове и то определени – портокал. Такива едни дребни нещица обсъждали със сестра ѝ, какво ще стане и как ще го направят, игри най-различни. Дядото Б. е професор математик, но и педагог. Направил така, че детето на 7 години да знае и двете азбуки. Той (жалбоподателят) е измислил и патентовал игра за усвояване на българската азбука и математика. Има издадена такава книга и благодарение на него детето било в такова добро състояние. Воден и на плуване, и къде ли не. Всеки ден са излизали на разходка, за да може детето да се закалява и да вижда навънка какво става и да може да се социализира евентуално с другите деца. Благодарение на тези двама души детето било в много добро състояние. Свидетелката не знае защо така се е случило, но мисли, че бабата и дядото ще се оправят, майката и бащата също, но това дете, изведено от нормалната обстановка, ще бъде много трудно за чужди хора да го върнат в това състояние на нещата, в което било допреди вземането и отделянето му от семейната среда. Това е едно 8 годишно дете, не нормално дете, което ще бъде шокирано и стресирано с месеци наред, а аутист, при което навикът е от огромно значение. На тях нищо не може да им бъде наложено. Свидетелката видяла, как зетето е извеждано с едни скъсани панталонки само, защото е отказвало да облече новите. Какво са казвали лекарите, свидетелката не може да каже. Но знае, че всички възможни грижи са се полагали за това дете. Благодарение на тези грижи детето започнало да се социализира на 8 години. Това е огромно постижение. От септември месец предходната година, до 17 или 15 февруари тази година не е имало нещо, което да е изнесено - сериозно оплакване, сериозни оплаквания от това дете. Посещавало и логопед. Виждала го на кон. Ходил е много често с дядо си. Трябвало едва ли не да пази конете от него, защото толкова много е налитал да ходи при конете. Бил е много щастлив. Свидетелката не е присъствала. Според нея, детето било подходящо облечено, нахранено през този период, в който бабата и дядото са го отглеждали

официално. Те полагали грижи от излизането на това дете от родилния дом до влизането му в социалния дом. М. и мъжът ѝ живеели там, когато тя родила и се прибрали при сестра ѝ и зет ѝ. Свидетелката не е видяла М. нито веднъж да се отнесе лошо със сина си. Фактът, че детето е научило думата „мама“ и я е повтаряло и е тичало при мама пред свидетелката, радостно и щастливо. Някъде март или април 2022 г. майката заминала за Испания. Свидетелката не знае защо, няма представа. Сестра ѝ и съпругът ѝ не са споделяли особено техните отношения. Знаела, че са напрегнати, но причината, доколкото свидетелката разбирам, е психичното състояние на М. и от време на време се влошава доста. Може би това се е случило. Нямало я, може би септември месец 2022 г. се върнала, точна дата не знае. Разбрала от сестра си, че тя е много добре, до един момент, до Б. вечер мисли, М. излязла някъде и след което се върнала тотално променена и отказала от там нататък да пие лекарствата на каквито е била. Доколкото свидетелката знае, тя би трябвало да е постоянно на лечение. Но дали ги взима или не, не е била свидетел, както и на някаква опасност или агресивно поведение спрямо детето след завръщането на М.. От нейна страна не е видяла такова отношение към детето, но те винаги са живели заедно, с изключение на периодите, когато М. е излизала от вкъщи и след като Д. я напуснал, преди около може би около 2 години или малко повече. Жилището е тристайно, с кухня, коридори, баня и тоалетна и един балкон. И трите помещения и трите стаи си имат самостоятелен вход и врати. Нито една от стаите не е преходна. Сестра ѝ и зет ѝ съблюдавали за безопасността и режима на детето. Тъй като жилището е на 18-тия етаж, бил остъклен балконът, защото когато М. и Ц. били малки, другата ѝ сестра на М. имала епизод, в който била пролазила. Много опасен епизод и изобщо било страшно. Всички са живи и здрави. Те решили да остъклят и го направили. В това отношение никаква опасност за детето. Доколкото свидетелката знае, детето спяло при баба, понякога и при дядо. Свидетелката не е виждала М. да се държи агресивно със сина си. Тя не спи с майка си и баща си. Когато били с Д., били в крайната стая, после тя се преместила в средната стая. Когато я нямало, всичко било на разположение на малкия Б. и баба му и дядо му. Те посещават Б. в Л. и когато се приберат, се чувстват много зле до такава степен, че в началото изобщо не искали да си отворят устата. Трябвало просто с ченгел да вадя думите от устата на сестра си, да разбере какво става. Толкова тежко ѝ било и само плачела.

Свидетелката М. Н. посочва, че от самото раждане внукът Б. се помещавал в апартамента в Д. с родителите си и сестра ѝ. Няма седмица, в която да не са се чули поне веднъж, два пъти, най-малко, и то контактували предимно по Вайбъра. Може да каже, че има пряко наблюдение върху малкия и неговите баба и дядо. Извеждането от дома станало на 17.02. Дотогава за него са се грижили баба му и дядо му. Поне в контактите си свидетелката установявала, че го водят на плуване. Даже участвала със съвети в това, да се търсят и други възможности за развлечения. В Д. има конна база, от информация, която е достигала до свидетелката, помагат на деца с такива специални потребности - аутисти. Плуването също му влияело. Още повече, че всеки път когато се връща от плуване, по Вайбър като се виждали, той бил радостен. От дядото когато се чува, казва, че всеки път когато е в басейн, той се усмихва и се смее, което означава, че се чувства много добре. Бабата и дядото определено отчитали специфичните нужди на Б. и съобразявали отглеждането му с това, че е дете аутист. В къщата имат литература, която третира такива проблеми по отношение и на храната, и на отглеждането, и на това, какви занимания би следвало да се прилагат по отношение

на детето и всичко това го съобразяват през цялото време. По Вайбър или наблюдавайки го, той казал на свидетелката „мамо М.“. За нея това е достатъчно. Детето било записано в Д., в училището отзивите на ръководителката, която се занимавала с него, били много добри. Даже последния път разбрала, че той е хванал учителката за ръка и сам е отишъл свободно, което означава, че там му е харесало и все пак е намерил човек, който да го предразположи и да контактува и да върви след него. Явно му е харесало. Под грижите на своите баба и дядо, Б. определено бил подходящо облечен, нахранен. Съобразявали всички негови потребности като аутист и с това, което той все пак предпочита. По отношение на обличането доколкото знае, че той си има собствено мнение и когато реши, че желае с точно определена дреха да бъде облечен, за съжаление баба и дядо не могат да го накарат да облече нещо друго. Жилището им е тристаен апартамент. Три стаи, кухня, баня и тоалетна, като М. е в последната стая. Тя е съвсем отделена, в дъното на коридора. От септември месец миналата година, доколкото свидетелката си спомня, М. се върна от Испания. Състоянието ѝ било много добро. Свидетелката контактувала с нея по телефона. Тя лично не е ставала свидетел на някаква опасност от страна на майката спрямо детето. Отношението ѝ било както на майка към дете. То комуникирало със своята майка. Свидетелката повече контактувала по отношение на детето. С него започвали разговорите и с него свършвали. Не са коментирали други неща. Връзката на детето с баба и дядото била много мила. Всеки път, когато говорели по Вайбър, детето се пускало към баба си и започвало да я целува по носа. Свидетелката лично не е виждала никакво агресивно поведение на М. към сина ѝ. Свидетелката лично не е ходила в Л., но винаги, когато се чувала с жалбоподателите, те казвали, че пътуват към Л., за да се видят с детето. Свидетелката живее в Б., не е живяла никога в чужбина. Сестра ѝ Р. живее в Зона Б 5. Тя живяла в чужбина и миналата година се върнала.

При така установените обстоятелства не може да бъде направен безпротиворечив извод, че за детето е бил установен риск, налагащ прекратяване на настаняването му при близки, в случая – жалбоподателите. Административният орган е възприел фактическата обстановка, на която е основал решението си, върху изложението в социален доклад № СЛ/Д-С/656-112/17.02.2023г. (л.43-46). Съдържанието на доклада, макар и подробно, не съответства безпротиворечиво на останалите приложения в преписката писмени доказателства. Несъмнено, психичното състояние на ЗС М. Л. обективира значителни неблагоприятия, като започнатото изложение в първи абзац на стр. 3 относно комуникацията на детето е незавършено. Наред с това, твърденията за агресия към детето не са подкрепени с доказателства за такава. Писмените доказателства свидетелстват за неколкокретни прояви на агресия от страна на ЗС М. Л. към родителите ѝ, но не и към детето, въпреки очевидния дефицит в родителския капацитет на същата ЗС. По-специално следва да се отбележи писмо № 22-12-00-1818#1/24.11.2020г. на директора на ДСП – Л. (л.147-150), в което подробно е описан един от инцидентите. Видно от него, както и от приложенияте в преписката доклади по повод аналогични събития, майката на детето проявява недостатъчна грижа, но не и агресия към него. Последната е изцяло насочена към другите лица, в т. ч. социалните работници. Не се подкрепя и посоченото в доклада от 17.02.2023г., че бабата и дядото не правят опити да задържат вниманието на Б., а му предоставят телефон или таблет, с които той да се занимава и да не ги притеснява. В частност, след поискване от директора на ДСП – С., с писмо изх. № 90/06.12.2022г. на

директора на 11 ОУ „С. П. З.“ е била предоставена подробна информация за уменията и състоянието на детето. Посочва се в това писмо, че Б. редовно посещава учебните занятия, с придружители майка и дядо заедно, чисто и спретнато е, в приличен външен вид. Съдържанието на това писмо, както и приложенияте в преписката заявления на жалбоподателя Б. Л., безпротиворечиво налагат извод, че той и съпругата му са значително ангажирани с осигуряване на най-добра грижа за детето. Аналогичен извод налагат и свидетелските показания.

Съгласно § 1, т.5 от Допълнителната разпоредба (ДР) на ЗЗД, "Най-добър интерес на детето" е преценка на: а) желанията и чувствата на детето; б) физическите, психическите и емоционалните потребности на детето; в) възрастта, пола, миналото и други характеристики на детето; г) опасността или вредата, която е причинена на детето или има вероятност да му бъде причинена; д) способността на родителите да се грижат за детето; е) последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата; ж) други обстоятелства, имащи отношение към детето. В случая, макар да се установяват несъмнени неблагоприятия в състоянието на майката и дефицити в способността ѝ да полага грижи за детето, от съвкупната преценка на посочените обстоятелства следва, че най-добрият му интерес се състои в пребиваването в семейна среда по смисъла на т.7 от § 1 на ДР на ЗЗД. Това е така предвид дългогодишната грижа, полагана от бабата и дядото, от самото раждане на детето. То е привързано към тях, видно от показанията на изслушаните свидетели и приложенияте в административната преписка доклади, като по-специално следва да се отбележи описанието в цитираното по-горе писмо от 24.11.2020г., в което подробно е изложен инцидент, при който малолетният Б. се вкопчва в дядо си с думите – „деди“. Административният орган е предприел проучване на възможностите за настаняване на детето преди издаване на процесната заповед, като е било съобщено за налични такива в Л., П. и П.. Всяко от тях е значително отдалечено от мястото, където пребивават близките на детето. Преценено спрямо неговите потребности и обстоятелството, че при всяко влошаване на състоянието на майката тя е била лекувана, не може да се приеме, че настаняването на детето в непозната среда е било оправдано. Следва да се отбележи в тази връзка и, че с писмо на директора на дирекция „Социални услуги за деца и възрастни“ на Столична община от 15.10.2022г. (л.271) е заявена готовност за предоставяне на социална услуга „Асистент за независимо детство“, която би допринесла за грижите при отглеждане на детето в семейна среда.

Предвид изложеното и като прецени на основание чл. 168, ал. 1 от АПК законосъобразността на оспорения акт съдът в настоящия състав намира, че заповедта е постановена от компетентен орган и в установената форма, като при издаването ѝ не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, но същата не е в съответствие с материалноправните разпоредби и целта на закона. С оглед изхода на делото и на основание чл.143, ал.1 АПК следва да бъде уважено своевременно направеното от страна на жалбоподателите искане за възстановяване на направените по делото разноски. Установява се общ размер на последните: 2000 лв., от които общо 20 лв. – държавна такса и 1980 лв. – платен хонорар за адвокат. Съгласно чл.5, ал.5 от Закона за социално подпомагане, ДСП е териториално поделение на Агенцията за социално подпомагане. Последната е юридическо лице съгласно чл.5, ал.2 от същия закон и поради това, разноските следва да бъдат възстановени от нея.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед № ЗД/Д-С-СЛ-002/17.02.2023г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – С..

ОСЪЖДА Агенцията за социално подпомагане да заплати на Б. Ц. Л., с ЕГН [ЕГН], и В. Й. Л., с ЕГН [ЕГН], общо сумата 2000 (две хиляди) лева – разноси по делото.

Решението подлежи на касационно оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му, пред Върховния административен съд.

Съдия: